

РУМЪНИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

Икономическите перспективи-Румъния
Глобалната финансова и икономическа криза, която започна в САЩ в средата на септември 2008, е с дълбоко въздействие върху държавите-членки на ЕС икономики, които допринасят за влошаване на икономическата ситуация.

Основни икономически показатели, Румъния, 2007 & 2008 г.

Източник: НРС-Национален статистически институт (2007 г.) и Националната комисия за прогнози (2008-2009)

РУМЪНИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

АСПЕКТИ НА ГЛОБАЛНАТА КРИЗА ВЪРХУ РУМЪНСКАТА
ПРОМИШЛЕНОСТ И КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

СОФИЯ 2009

ЕО. Христина Leucuta
Старши съветник / Ръководител на проекта

Nr. Crt.	INDICATOR	U.M.	2007	2008	3 months 2008	3 months 2009	Q.I 2009 Q.I 2008
1	GDP /PIB*	Mld.Euro	6,2	7,1	-	-	-
2.	WEIGHT OF THE MAIN ECONOMIC BRANCHES IN GDP						
	- AGRICULTURE*/	%	5,7	6,5	-	-	-
	- INDUSTRY*/	%	23,9	22,9	-	-	-
	-CONSTRUCTIONS*/	%	8,9	10,5	-	-	-
	- SERVICES*/	%	50,1	49,5	-	-	-
3.	PRODUCTION INDICES / - INDUSTRY TOTAL*	%	105,4	100,9	105,4	87,0	-
	- EXTRACTION INDUSTRY*/	%	99,6	99,7	96,1	98,2	-
	- MANUFACTURING INDUSTRY*/	%	106,4	100,7	106,1	84,8	-
	- ELECTRICITY AN THERMO POWER GAS AND WATER*	%	99,1	106,2	109,2	97,5	-
4.	AVERAGE NUMBER OF EMPLOYEES/						
	TOTAL	Ths.pers.	4721	4814	4781	4694	98,2
	INDUSTRY MANUFACTURING INDUSTRY/	Ths pers. Ths.pers.	1615 1403	1525 1319	1558 1350	1453 1195	93,3 88,5
5.	AVERAGE GROSS SALARIES/	Lei	1410	1603	1839	1922	104,5
6.	LABOUR PRODUCTIVITY*/	%	110,3	104,9	106,7	98,5	-
7.	EXPORT /	Mil.Euro	29549	33627,9	8140,0	6561,0	80,6
8.	IMPORT /	Mil.Euro	50322	56336,8	13246,0	8556,7	64,6
9.	SOLDE /	Mil.Euro	-21773	-22708,9	-5106,0	-1995,7	-
10.	FOREIGN DIRECT INVESTMENT	Mil.Euro	7200	9024	995**	1374**	138,1
11.	NUMBER UNEMPLOYMENT/	Ths. pers	367,8	403,4	374,1	513,6	137,3
12.	UNEMPLOYMENT RATE/	%	4,0	4,4	4,1	5,6	-

*) Share change comparatively to the previous year

**) Data February

Макро икономически индикатори

- Растежът на БВП е намалял с 2,6% в сравнение с I.2009 Q Q IV 2008 г. и с 6,4% в сравнение с Q I. 2008
- В края на 2008 г. годишната инфлация е 6,3% и в края на 2009 Qi е 6,67%; политици ще се изправят пред сериозни предизвикателства през 2009 г. в условията на осигуряване, че всички предприети мерки, ще се ускорят икономическия растеж, но не предизвика висока инфлация
- В бюджета 9 млрд. евро е за публични инвестиции, предвидени за 2009 г., което представлява 20% от общите разходи за 2009 г. и 7% от БВП
Обменният курс се променя драстично в краткосрочен план и генерира значителни загуби за износителите (1 евро = 3,68 Лей през 2008 г. и 1 евро = 4,2 Лей в 1вия Q2009)
- Износ вече изпитват значителни намаления, като световното търсене shrinks. Добавен на това е фактът, че кризата се отразява отрицателно на външни източници на финансови средства, като например чуждестранни инвестиции или в чужбина, че румънските работници изпрати въщи от чужбина (Италия, Испания, Германия и т.н.), които са допринесли значително за икономиката (около 4-5 млрд. евро на година)
- Равнището на безработица от 7,8% в Румъния е най-високият в ЕС и ще се увеличи през следващите няколко месеца
- В Румъния кризата се разпространява чрез търговията, валутния курс, финансиране и липсата на доверие в политиката (главно фискална)

РУМЪНИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

Правителство има мерки за стимулиране на икономическия растеж и защита на икономически интереси по време на период на криза

Мерките за насърчаване и стимулиране на икономическия растеж

- Разпределението на 9 милиарда евро за инвестиции, което представлява 20% от бюджетните разходи за 2009 г. и 7% от БВП
  - Подобряване на механизмите на усвояване на средствата от ЕС
  - Осъществяване на дейността на Фонда за гарантиране на кредити за малки и средни предприятия и настроите Counter-фонд за гарантиране на кредити за малки и средни предприятия.
  - Разпределя чрез държавния бюджет, най-малко на една и съща сума на средствата, определени през 2008 г. за износ промоция.
    - Продължи и разшири RABLA програма (за търговия с старите автомобили)
    - приемане в програмата на коли по-стари от 12 години две години "младите", отколкото тези, които са допуснати, докато през миналата година
    - увеличение на сумата, отпусната от 3000 до 3800 RON RON, както и финансирането до максимум 60000 превозни средства, в сравнение с 40000 през 2008 г.
- Мерки за финансиране на икономиката и повишаване на ликвидността
- Внасяне на централни и местни администрации дългове към икономическите оператори: просрочени фактури и получените творби не фактурирани.
  - Компенсация на ДДС за възстановяване на дължими с ДДС или с други такси, дължими на държавния бюджет
    - ЦИК банка капитализация
  - Eximbank капитализация с дивидентите се дължи на държавата за увеличението на капитала и разпределение на обществени фондове за осигуряване и гарантиране на инструментите на експортните операции, като валутен риск и на риска от несъстоятелност
  - Ускоряване на процедурата по усвояване на европейските фондове и изменение на Закона за обществените поръчки, за да направите тази процедура по-гъвкави.

Правителствени мерки за стимулиране на икономическия растеж и защита на икономическия интерес по време на криза

- **Социални мерки**

- от гледна точка на работодателя, като не са за заплати на доходите и прилагане на подходяща система на данъчно облагане и

- от гледна точка на служителя: освобождаване от плащане на вноската за държавния бюджет и бюджета за социално осигуряване

Поддръжка 50% от разходите за непрекъснато професионално обучение на работниците и служителите и безработните.

Правителството и синдикатите ще имат дискусии за установяване на право на единна система за работна заплата за бюджетните служители

- В продължение на 3 месеца на периода на безработица за 2009 година.

- От 1-ви март, 2009 г., отраслови комитети за обучение, ще получат статут на публични ютилити институции.

РУМЪНИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

- В Румъния, един от най-засегнатите сектори от кризата е, е текстилната промишленост & облекло. Румъния е страната износител на работна ръка (25% от активното население е мигрират), като основните причини за миграция, са свързани с работа и възможности за кариера, както и качеството на живот; вносител на труда се оказва печеливша за кратко време.
- Делът на емигрантите за работа е млада структура, но данните не са налични. Временната миграция за работа се е засилила след 2001-година след премахване на визите за влизане в почти всички европейски страни.
В момента в Румъния работят около 50000 чужденци с тенденция на спад.
През 2008 г. около 30% от румънски производствени компании са изправени в продължение най-малко два месеца пред проблема с безработицата, колебание се забелязва при персонала от 40% в малките и микро фирми. Този аспект силно повлия на финансовото изпълнение на компаниите, както и намаляване на износа, въпреки че в общия баланс на външната търговия е положително.

ROMANIA

MINISTRY OF ECONOMY

Влияние на глобалната финансова и икономическа криза на пазара на труда

Глобалната криза е имала отрицателен ефект върху намаляване на производството (с 30-40%) от много производствени сектори в Румъния предимно в автомобилната промишленост, текстилна & облекло, Химическа & нефтохимическа, дървообработваща т.н. Това от своя страна води до загуба на работа за много работници (около 500,000 в преработващата промишленост) и намалява реалните заплати.

Допълнителна временни и постоянни завод за затваряне и фирмата неуспехите с придружаващи масивна загуба на работни места са включени в дневния ред на работодателски организации като глобалната финансова и икономическа криза задълбочава.

Работниците се губят работните си места в четири начини: фирми фалират; фирмите трябва да се намали тяхната продукция; работодатели офейквам или преместване на производството извън ЕС.

Корпоративна социална отговорност и Устойчиви политики в Румъния

- Първата международна конференция по въпросите на КСО: "Инвестиране в бъдеще", проведена в Букурещ през ноември 2006 г. и акцентира върху значението на КСО концепцията както за фирми и хора, както и основните тенденции на развитие в близко бъдеще
КСО основни области: здраве и безопасност при работа, връзките с клиенти и доставчици, въвличане в рамките на Общността, измерване и отчитане на социалната отговорност, проводник в бизнеса, взаимоотношенията между работодателите и служителите
Това е изключително важно да съществуват едновременно разбиране на КСО концепция както от частния сектор, гражданското общество и правителството
Повечето румънски граждани считат, че въздействието върху околната среда от продуктите, които те купуват, както и социалните въпроси като условия на труд и неформална работна ръка. Това доведе някои румънски фирми да използват "зелени технологии" и наблюдава всяка част от веригата на стойността, за да се избегне скандали, която може да навреди на тяхната марка / изображение.

Corporate Social Responsibility (CSR) and Sustainable production and consumption (SCP) policies in Romania

- В новия документ на индустриалната политика и свързаните с него план за действие за осъществяване на стопанска политика, са в съответствие със заключенията на Съвета на ЕС относно "Устойчиво потребление и производство и устойчива индустриална политика Планът за действие"
Министерството на труда, семейството и социалната защита е с Дирекцията за КСО, която се занимава с разработване на политики, свързани с КСО, разпространение и прилагане на КСО дейности, както и при оценката на социалното въздействие на програми КСО допринася за устойчиво развитие и за постигане целите на Лисабонската стратегия; КСО е свързано с начина, по който фирмите представляват доброволни на интересите на служители, клиенти, доставчици и собственици и управление на екологични и социално въздействие върху обществото като цяло
Румъния като страна-членка на ЕС е наясно с важността на двете измерения (вътрешно и външно) на КСО и насърчава заинтересованите страни да си сътрудничат и обменят добри практики с други лица от държави-членки на ЕС

Industrial sectors involved in CSR projects in Romania (46 companies)

- Фармацевтичният сектор (A & D Pharma, Трудово МЕД, Zentiva, Novao Нордиск и т.н.)
Строителни материали (Carpatcement Холдинг т.н.)
Домакински уреди (Арктика, Teraplast и т.н.)
Енергийния сектор (Petrom, МОЛ и т.н.)
Софтуер (интегратор меки и т.н.)
Разпространение (Cardinal Моторс и т.н.)
Основните области, в нов регламент, е бил или ще бъде въведено включват защита на потребителите, етикетиране, опазване на околната среда, използването на химикали като REACH регламент и здравето и безопасността при производството

ROMANIA
MINISTRY OF ECONOMY

**Политиките и мерките, предприети от
Министерството на икономиката да
се ограничи въздействието на
кризата върху индустрията
-Изпълнение на програма за
повишаване на
конкурентоспособността на
индустриалните
продукти, управлявани от
Министерство на икономиката; една
от основните дейности на
настоящия**

Approaches of trade unions, employers' organizations and Government

- Синдикатите съгласувани със значението на работа в партньорство, за да се облекчи най-тежките последици от кризата, те подчертават необходимостта от програми, политики и управление стратегия за заетостта и политиките в областта на КСО
Employers' organizations признава, че е по-трудно по време на криза, за да държи хората по места; много компании не са възможността за покриване на разходите за обучение, те демонстрират високо fiscality на възнаграждения, като компаниите трябва високите технологии на производство за развитие, но те са няма достатъчно пари, те са наясно с важността на новата концепция за КСО за повишаване на конкурентоспособността и иновациите
Правителството засили усилията да се осигури солидна основа за обсъждане със социалните партньори и да се съглася с анти-кризисна пакет мерки, а в това време поддържа от Министерството на труда, семейството и социалната защита на КСО

ROMANIA
MINISTRY OF ECONOMY

**Политически препоръки за кратко
и средносрочен план**

**Правителството трябва да се хора в
центъра на своите планове за
възстановяване, той трябва да
мобилизира всички налични
инструменти и пълно интегриране на
растеж, заетост, солидарност,
социална защита, включване на
стратегии и политики на КСО**

**Правителството може да бъде изцяло
ангажиран с активно подпомагане на**

ROMANIA
MINISTRY OF ECONOMY

- В employers' organizations се опитват да запазят колкото е възможно повече хора в заетостта чрез временна промяна на работното време в комбинация с повторно обучение; Синдикатите трябва да съдейства на безработицата и млади хора от фирмите за стартиране на нов бизнес или да се намери нова работа, а най-добри практики относно дневния ред на КСО може да бъде полезна за

ROMANIA
MINISTRY OF ECONOMY

THANK YOU !

Ec. Christina Leucuta
Senior Counsellor/Project Manager
Tel: +4-021.30.55.238
Fax:+4-021.311.24.34
E-mail:christiana_leucuta@minind.ro
christinaleu@yahoo.com